

การศึกษาวิเคราะห์การสร้างภาพลักษณ์นางอองซาน ซูจี ผ่านการรายงานข่าวของสื่อมวลชนข้ามชาติ : ค.ศ. 1988 – 2003 มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการสร้างภาพลักษณ์ของนางออง ซาน ซูจี ที่ปรากฏในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนข้ามชาติ 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของนางออง ซาน ซูจี ที่ปรากฏในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนข้ามชาติ 3) เพื่อศึกษาบริบททางการเมืองของประเทศพม่าและการเมืองโลกในแต่ละช่วงเวลาที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของนางออง ซาน ซูจี ที่ปรากฏในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนข้ามชาติ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์จากเนื้อหาการรายงานข่าวและภาพข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับนางออง ซาน ซูจี ที่รายงานโดยสื่อมวลชนข้ามชาติ โดยคัดเลือกรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์และนิตยสารไทม์ มาใช้เป็น วัสดุในการวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการสร้างภาพลักษณ์นางอองซาน ซูจี ผ่านการรายงานข่าวของสื่อมวลชนข้ามชาติ เกิดขึ้นภายใต้ แบบแผนของภาษา ที่เรียกว่า “วาทกรรมข่าว” ที่ปรากฏอยู่ทั้งในภาษาตัวอักษร และภาษาภาพที่เสนอเป็นสัญลักษณ์ และบรรจุรหัสความหมายทางวัฒนธรรมที่มีพลังให้ผู้รับสารเกิดการรับรู้ เกิดทัศนคติ เป็นความคิดรวบยอดต่อบุคคลในข่าวทั้งฝ่ายนางออง ซาน ซูจีและฝ่ายนายทหารผู้อยู่ตรงข้าม โดยนักการสื่อสารมวลชนได้ขมวดให้เหลือคุณลักษณะเด่นบางประการ ที่พวกเขาทราบว่าสามารถจับใจผู้รับข่าวสารทั่วโลกได้ และผู้รับข่าวสารจะเลือกติดตามข่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้เสมอ

ภาพลักษณ์ของนางองซาน ซูจี ที่ปรากฏในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนข้ามชาติ ที่ถูกคัดสรรและสื่อความหมายในขั้นต้น มีอยู่ 5 ภาพลักษณ์ คือ ภาพลักษณ์ “บุตรีวีรบุรุษแห่งชาติ”, “หญิงสาวผู้มีความรู้จากตะวันตก”, “นักการเมืองฝ่ายต่อต้านรัฐบาลทหารพม่า”, “หญิงสาวผู้ตกเป็นเหยื่อของการขู่เข็ญคุกคาม” และ “ภรรยาและแม่ผู้เสียสละครอบครัวเพื่ออุดมการณ์” ซึ่งนักการสื่อสารมวลชนเลือกดึงเอาคุณสมบัติบางสิ่งบางอย่างเหล่านี้ขององซาน ซูจีที่เด่นชัด มีชีวิตชีวา เข้าใจง่าย เป็นที่รับรู้ทั่วไปออกมา ขณะเดียวกันได้บรรจุรหัสความหมายของ “ประชาธิปไตยที่ถูกทำให้เป็นผู้หญิง ที่อ่อนแอ ขอบบาง ถูกข่มเหงรังแก ซึ่งต้องการการปกป้องดูแล” ที่ทรงพลังยิ่ง จนมีข้อพิพาททางรูปธรรม ที่เด่นชัดที่สุด คือปรากฏการณ์ ชัยชนะของพรรคเอ็นแอลดีในการเลือกตั้งทั่วไปปี 1990 และการได้มาซึ่งรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพของนางองซาน ซูจี ในปี 1991 ทั้งนี้ภาพลักษณ์ แก่นแกนดังกล่าว ก็ได้สร้างพลังการต่อรองให้กับนางองซาน ซูจีและกลุ่มต่อต้านรัฐบาลเสมอมา

ถ้าหากการศึกษา บริบททางการเมืองของประเทศพม่าและการเมืองโลกที่ได้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของนางองซาน ซูจีในแต่ละช่วงเวลา พบว่า วิกฤตการณ์เรียกร้องประชาธิปไตยในพม่า ในปี 1988 ทำให้พม่ากลับมาสู่ความสนใจของโลกและสื่อมวลชนโลกอีกครั้งหลังปิดประเทศในช่วงสงครามเย็น และก่อให้เกิดภาพลักษณ์ของนางองซาน ซูจี ตามมา ในเวลาต่อมานางองซาน ซูจี นำภาพลักษณ์ของเธอมานำใช้ในการต่อรองกับรัฐบาลเผด็จการทหารพม่าที่ต้องการกลับเข้าสู่เวทีระหว่างประเทศ ภาพลักษณ์ของเธอถูกนำมาใช้ให้มีประสิทธิผลทั้งจากตัวเธอเองและจากรัฐบาลประเทศประชาธิปไตยทั้งหลาย เพื่อบีบบังคับให้ทางการทหารพม่าเปลี่ยนแปลง และถูกสร้างให้มีความหมายมากยิ่งขึ้น เมื่อพัฒนาไปสู่ “สัญลักษณ์ปรัชญาประชาธิปไตยภายใต้การคุกคาม” ที่เรียกร้องให้เกิดปฏิบัติการช่วยเหลืออันเป็นการเพิ่มข้อต่อรองให้กับฝ่ายต่อต้านอย่าง ตัวนางองซาน ซูจี และรัฐบาลตะวันตกเองมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ดีภาพลักษณ์ของนางองซาน ซูจี เป็นเพียงการโฆษณาชวนเชื่อของการต่อสู้เพื่อความดีงามแห่งประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ และเป็นเพียงวาทกรรมประชาธิปไตยหนึ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อรับใช้อำนาจทางการเมืองเท่านั้น

ABSTRACT

179286

The purposes of this research are to study the construction of Aung San Suu Kyi's image represented in transnational media news reports, to study Aung San Suu Kyi's image representation in transnational media news reports and to study Myanmar and the World political context which affects Aung San Suu Kyi's image.

This research is a qualitative study analyzing news texts and pictures gathered from news contexts published in Bangkok Post and TIME between 1988 -2003.

The result of the study were that Aung San Suu Kyi's image via the transnational news media occurred under a language genre called "news discourse". News discourse primarily concerns the use of language and images.

Through the use of the powerful "news discourse", journalists provide for their readers easily accepted descriptions of the attitudes and ideologies of Aung San Suu Kyi and the Burmese regime. Aung San Suu Kyi's and the Burmese regime's prominent characteristics are described in language and concepts that are consistent with the readers assumptions and worldview.

The image of Aung San Suu Kyi presented in transnational news media reports has five main features; "The daughter of a national hero", "Western academic woman", "The

Myanmar opposition politician”, “The female victim of oppression” and “The wife and mother who sacrifices her family for idealism”. Whereas journalists have pointed out some of her more obvious characteristics, they have also encoded the powerful image of a “feminine, weary, vulnerable and harassed democracy in need of protection” to the readers. Since the victory of her NLD party in the first general election in 1990 and the 1991 Nobel Peace Prize laureate, this core image had empowered Aung San Suu Kyi and her allies in their negotiations with the Burmese regime.

Moreover, the study of Myanmar and the world political context which affected Aung San Suu Kyi’s image found that the 1988 demonstration for democracy was retrieved press and worldwide attention to Myanmar after its autarkic policy in the Cold War period. While Aung San Suu Kyi’s image of Burmese democracy had been emerged. Afterwards, in an effort to return to the international community by forcing internal reforms, Aung San Suu Kyi and the democracy movement efficiently used her newly solidified image in negotiations with the Burmese regime. Later on Aung San Suu Kyi’s image gained more meaning and utility when it evolved further to include “the symbol of oppressed democracy”. This significant symbol demanded rescue and support, the phenomenon of Aung San Suu Kyi’s image was a great advantage to the opponents’ movement and Western government against Burmese regime. However, Aung San Suu Kyi’s image has been become propaganda in serving as a representative of the struggling movement for democracy, and it’s also seen as a democracy discourse constructed for political purposes.